

Değerlerinize dikkat edin
karakterinize dönüşür...
Karakterinize dikkat edin
Kaderinize dönüşür...

Işığ Yanan Evler

Prof. Dr. Saffet Solak'ın
bir hâtırası

"Tıp fakültesini yeni bitirmiş,
pratisyen hekim olarak ilk görev yaptığım yere,
Konya'ya bağlı bir beldenin sağlık ocağına gitmiştim.
Gençtim, bekârdım.

Küçük bir beldeydi gittiğim yer.
İlk gece bir eve misafir olmuşum.
Tren istasyonunun hemen yanında bir evdi.

Akşam yemeğinden sonra çaylarımız gelmiş,
sohbetler edilmişti.
Üzerimde yol yorgunluğu,
geldiğim yeni yerin yabancılığı vardı.

Saatler ilerliyor, ağır bir uyku beni içine çekiyordu.
Ev sahibine bir şey de diyemiyordum.

Bir müddet daha geçti;
yine bir hareket yoktu.
Evin büyüğü olan Hacıanneye sıkılarak:

"Anneciğim, sizin buralarda kaçta yatılıyor?" dedim.

Hacıanne:

"Evlâdım treni bekliyoruz.

Az sonra tren gelecek, onu bekliyoruz" dedi.

Merak ettim,
tekrar sordum:

"Trenden sizin bir yakınınız mı inecek?"

Hacianne:

"Hayır evlâdım, beklediğimiz trende bir tanıdığımız yok.
Ancak burası uzak bir yer.

Trenden buraların yabancısı birileri inebilir.

Bu saatte, yakınlarda, ışığı yanan bir ev bulmazsa,
sokakta kalır.

Buraların yabancısı biri geldiğinde,

"ışığı yanan bir ev"

bulsun diye bekliyoruz."

"Işığı yanan evler"

yerinde hâlâ duruyor mudur?

Konya Ovası'nda, ya da
bir başka yerinde Türkiye'nin,
trenden inen yabancılar için

Yabancılar, yorgun bedenlerini yün yataklarda
dinlendirmeye devam ediyorlar mı?

Aç bir köpeğin önüne bir kap yemek bırakan
kadınlar yaşıyorlar mı?

Kuşlara yuva yapan mimarlar sahi şimdi neredeler?

Bu güzel insanlar, atlarına binip gitmişler.

Bizler,

atlarına binip giden güzel insanlara sahip
bir medeniyetin yetimleriyiz.

Çekip gidenlerin doldurulmamış boşluklarında
savrulup duran yoksullarız.

Şâir öyle diyordu:

"Güzel insanlar, güzel atlara binip gittiler."

Şimdi bu güzel insanlar, neden ve nasıl atlarına binip gittiler?

Onları ne yıldırda da bir daha dönmek üzere, sessiz sedasız gittiler?

Ey güzel yurdumun güzel insanları!
Neredesiniz?

Dostlarınızın renkleri

Dostlar, çeşitli renklerde olur

“Yeşil dost”

*Her şeye olumlu bakan ve her şeyde
umutlanacak bir yön bulan.*

“Mavi dost” :

Denizin ve göğün rengi...

Huzur ve dinginlik veren.

“Sarı dost” :

Güneşin rengi...

Bizi güldüren, ve hüzünlü olduğumuzda

bize bir yıldız gösteren.

“Kırmızı dost” :

***Sıcacık sevgi sözcükleriyle,
bize yaşamın kurallarını anımsatan,
ama bizi değiřmeye de özendiren.***

Ha! “Portakal renkli dost”

**Büyüebilmemiz için ruhumuzu
yeni bir enerji ve sevgi vitaminleriyle güçlendiren.**

Ya “Yeşil dost” ?

**Bize sessizliğı öğreten:
Kendimizi ve başkalarını
daha iyi tanıyabilmemiz için
yansıtan ve içimizi gösteren.**

“Mor renkli dost”

**Asil ruhluların rengi,
gerçek yetkeyi ve yüreğın bilgeliğini
öğrenmemize yardımcı olan.**

“Kahverengi dost”

Boş hayallerden vazgeçip ayağımızı yere basmamıza, günlük yaşamın basit gerçeklerini anlamamıza yardım eden.

Ve “ Beyaz dostumuz”

**Deneyimlerimizin her birinden kazanılacak bilgeliđi
keşfetmemize yardımcı olan.**

Tüm bu dostları

Bir araya

GETİRİRSEK

Sevgiden
oluşan bir

Gökkuşuğunu

Keşfederiz !

Böylesine

renkli bir dost

olduğın için

Teşekkürler!!

“BİR İNSAN
BAŞARISIZLIKLARI İÇİN
BAŞKALARINI SUÇLUYORSA,
BAŞARILARININ ŞEREFİNİ DE
BAŞKALARINA VERMESİ İYİ
BİR FİKİRDİR.”

HOWARD W. NEWTON

“ DÜŞÜNCELERİNİ TAM VE
YERİNDE KELİMELERLE İFADE
EDEMİYEN İNSAN, YANLIŞ
TARTILARLA TAM İŞ GÖRMEMEYE
ÇALIŞAN SATICIYA BENZER.”

JOHANN WOLFGANG
VON GOETHE

“DÜNYADA BİR ÇOK
YETENEKLİ KİŞİLER, KÜÇÜK
BİR CESARET SAHİBİ
OLAMADIKLARI İÇİN SİLİNİP
GİTMİŞLERDİR.”

SYDNEY SMİTH

“İSTEKLERİMİZİN BAZILARINI
ELDE EDEMEMEK
MUTLULUĞUMUZUN
AYRILMAZ BİR ŞARTIDIR.”

BERTRAND RUSSELL

“İKİ İNSANIN İYİ GEÇİNMESİ
HİÇ KUSURSUZ OLMALARIYLA
DEĞİL, BİRBİRLERİNİN
KUSURLARINI
HOŞ GÖRMELERİYLE
SAĞLANIR.”

A. TOQUEVILLE

"AKILLI İNSAN, DÜŞÜNDÜĞÜ
HERŞEYİ SÖYLEMEZ;
AMA HER
SÖYLEDİĞİNİ DÜŞÜNÜR."

ARİSTOTELES

"AKILLI KONUŞUR, ÇÜNKÜ
SÖYLEMEK İSTEDİKLERİ
VARDIR;
APTAL KONUŞUR,
ÇÜNKÜ KENDİSİNİN BİR
ŞEYLER SÖYLEMEK ZORUNDA
OLDUĞUNU SANIR."

PLATON

"İNSANLARA YAPILACAK EN
BÜYÜK İYİLİK,
ONLARA AKILLARINI
KULLANMAYI ÖĞRETMEKTİR."

MOLLIERE

“SEVMEK GÜZELDİR. BİR
DAHA SEVMEMEK DAHA DA
GÜZELDİR”

PAUL GERALDY

“SEVİLENİN KUSURLARINI
HOŞ GÖRMEYEN SEVMİYOR
DEMEKTİR.”

JOHANN WOLFGANG
VON GOETHE

“YAŞAM BELİRTİSİNİN
KÖKENİNDE DUYGULANMA
VARDIR; DUYGULANMANIN
DA TEMELİ AŞKTIR.”

SİGMUND FREUD

“AŞK KÖPRÜ KURMAKTIR.
İNSANLAR KÖPRÜ
KURACAKLARINA DUVAR
ÖRDÜKLERİ İÇİN
YALNIZ KALIRLAR.”

NEWTON

“KADIN OLSUN, KİTAP OLSUN;
CİLDİNE ALDANMAYIP
İÇİNDEKİLERE
BAKILMALIDIR.”

CENAP ŞAHABETTİN

“ERKEKLER ŐARABA BENZER,
GEÇEN YILLAR KÖTÜLERİNİ
ESKİTİR İYİLERİNİ
OLGUNLAŐTIRIR.”

CİCERO

“KADIN KENDİ BAŞINA NE GÜL
GONCASIDIR NE DE DİKEN.
KOKLAMASINI BİLİRSEN GÜL,
TUTMASINI BİLMEZSEN DİKEN
OLUR.”

REFİK HALİD KARAY

“SEVMEK KARŞILIĞINDA
SEVİLMEME RİSKİNİ
GÖZE ALMAKTIR.”

LEO BUSCAGLIA

“GÜNEŞ IŞIK VE SICAĞINDAN
YARAR SAĞLAMAK İÇİN
KENDİSİNE YALVARILMASINI
BEKLEMEZ.SEN DE GÜNEŞ GİBİ
OL, BEKLENEN İYİLİĞİ SENDEN
İSTENİLMEYEN YAP.”

EPIKTETOS

“HAKLARI VE ZEVKLERİ
ELLERİNDEN ALINAN
GENÇLER, ONLARIN YERİNE
DAHA GİZLİ VE TEHLİKELİ
OLANLARI KOYARLAR.”

J.J. ROUSSEAU

“FELAKETİ BEKLEYEREK
ENDİŞELENMEK, FELAKETİ
YAŞAMAKTAN
DAHA KÖTÜDÜR.”

ÖZGE UMUT EKER

“DÜŞÜNCELER ZORLA,
TOP VE TÜFEKLE ASLA
ÖLDÜRÜLEMEZ.”

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

“AKILLILAR İSTEDİĞİ ŞEYİ,
AKILSIZLAR BAŞKALARININ
İSTEDİĞİNİ ÖĞRENİR.”

SADİ

“BİR İNSANIN YAŞAMINDAN
DAHA DEĞERLİ BİR ŞEYİ
YOKSA, O İNSANIN YAŞAMININ
DA BİR DEĞERİ YOKTUR.”

RABİNDRANAHAT TAGORE

“BAZEN KALP GÖZE
GÖRÜNMEYENİ GÖRÜR.”

H.J. BROWN JR.

“İSTEMEK YETMEZ,
AMACIMIZA ULAŞMAK İÇİN
ŞİDDETLERLE ARZULAMAMIZ
GEREKİR.”

OVIDIUS

“YAŞAM YOKUŞUNU
TIRMANIRKEN
RASTLADIĞIMIZ KİŞİLERE İYİ
DAVRANALIM.
ÇÜNKÜ İNİŞTE
YİNE ONLARA
RASTLAYACAĞIZ.”

CICERO

EŞEKLİ KÜTÜPHANECİ MUSTAFA AMCA

Ürgüp'te bir eşek
heykeli olduğunu
biliyor
muydunuz?

Eşegin heykeli mi olurmuş
dediğinizi duyuyorum. Eğer o
eşek yıllarca köylere kitap
taşımışsa neden olmasın?

Tabi ki asıl konu kütüphaneci
Mustafa Güzelgöz'ün hikayesidir.

Yıl 1943. Genç Mustafa'nın tayini kütüphaneci olarak Ürgüp Tahsin Ağa Kütüphanesi'ne çıkar.

Devlet memurluğu o dönemde süper bir şey, çünkü özel sektör yok.

Bizimki kütüphanede heyecanla okurları bekler; bir gün olur, beş gün olur, gelen giden yok.

Etraftakilerle konuşur, herkese anlatır:

“Bakın kütüphane bomboş duruyor, gelin kitap okuyun.”

Gelen giden olmaz. Amirlerine durumu bildirir.

– Kardeşim otur oturduğun yerde, maaşını düzenli alıyon mu, almıyon mu?

– Alıyorum.

– Eee, o zaman ne karıştırıyon ortalığı, gelen giden olsa maaşın mı artacak?

Başına daha fazla bela alacan, o kütüphaneye yıllardır kimse gelmez zaten.

23 yaşındaki genç memur “Ne yapayım, ne yapayım?” diye düşünür durur. Sonunda aklına bir fikir gelir, eşine söyler.

Eşi önce “Deli misin bey?” der, ama kocasının bir şeyler üretme, işe yarama çabasını yakından görünce fikri kabullenir.

O dönem devletteki amirlerinin
çıkardığı tüm engellerin tek tek,
binbir güçlkle üstesinden gelir.

Çünkü o zaman da şimdiki gibi,
“Aman bir şey yapmayalım da
başımıza bir iş gelmesin, çalışsan
da aynı maaş, çalışmasan da“
zihniyeti aynen vardır.

O bıyıklı, kravatlı, asık yüzlü,
sigara kokan, arkalarındaki
Atatürk resminden utanmayan,
ama ülkesine gram faydası
olmayan bürokratları zorlukla

ikna eder ve bir eŖek alır. İki tane de sandık yaptırır. İki sandığa, kalınlığına göre 180-200 kitap sığar. Sandıkların üstüne “Kitap İade Sandığı” yazar.

Kitapları eŖeęe yükler ve köy köy gezmeye baŖlar.

Kütüphaneye de bir yazı asar:

“Sadece Pazartesi ve Cuma günleri açıyoruz.” Köydeki ocuklar ŖaŖırır. EŖeęe bir sürü kitap yuklemiŖ bir amca, o gariban çocukların kuucuk ellerine kitapları verir.

Düşünün, Noel Baba gibi. Noel Baba yalan, Mustafa Amca ise gerçek. Geyikler yerine eşığı var. Eşek de daha gerçek, Mustafa Amca da.

“Çocuklar bunları okuyun, aranızda da

değişin. On beş gün sonra aynı gün gelip alacağım. Aman yıpratmayın, diğer köylerdeki arkadaşlarınız da okuyacak” der. Mustafa artık Ürgüp’teki

kütüphanede bir iki gün
durmakta, diğer günler eşeği
Yüksel'le köy köy gezmektedir.
Köylerdeki çocuklar Eşekli
Kütüphaneciyi her seferinde
alkışlarla karşırlar. Kalpleri küt
küt atar heyecandan, sevinç
içinde yeni kitapları beklerler.
Mustafa Amca'nın ünü etrafa
yayılır. Diğer devlet memurları
makam odalarında sıcak sıcak
oturup iş yapmazken,

Mustafa'nın eŒeđi Yüksel yediği otu hepsinden fazla hak etmektedir. Kitaplar daha sonra 5 eŒek ve 2 katırla taŒınmaya baŒlamıŒtır.

Zamanla insanlar kütüphaneye de gelmeye baŒlar. Mustafa bakar ki kütüphaneye kadınlar hiç gelmiyor. Zenith ve Singer'e mektup yazar: "Bana dikiŒ makinesi yollayın, firmanızın adını kütüphanenin girişine kocaman yazayım" der.

Zenith dokuz tane, Singer bir tane dikiş makinesi yollar (ilk sponsorluk faaliyeti). Salı günlerini kadınlar günü yapar. Kumaşı alan kadın kütüphaneye koşar. On makine yetmediği için sıra oluşur. Sırada bekleyen kadınların eline birer kitap verir, beklerken okusunlar diye. Okuma-yazma oranının düşüklüğünü görünce halkevlerine okuma yazma kursları vermeye gider.

Halıcılık kursları başlatır, bölgede halıcılığı canlandırır.

Mustafa Güzelgöz köylüler arasında efsane olur, yıllar geçtikçe köylerdeki çocuklarda okuma aşkı yerleşir.

Güzelgöz, köylere kitap taşımak kadar yöresinde başka girişimlere de öncülük etmiştir. Yaptığı bu çalışmalarla, yöredeki sosyal ve kültürel hayatı zenginleştirmiştir.

Güzelgöz, kütüphaneleri tam anlamıyla bir eğitim merkezi haline dönüştürmek için bunların yanına bir de spor teşkilatı kurmuştur. Bir çok kütüphanenin yanda voleybol sahaları kurulmuş gençlerin futbola olduğu kadar diğer spor etkinliklerine de dikkatleri çekilmeye çalışılarak bedensel olarak güçlenmeleri amaçlanmıştır.

Karain, Mustafapaşa ve Çökek köylerinde, köy duvar gazetesi için panolar konmuştur. Bu panolara köyle ilgili haberler yazılmakta, Türk büyüklerinin resimleri asılmaktadır. Özellikle bu resimleri gören köylüler altındaki yazıları da merak ederek okumaktadır.

Güzelgöz, Ürgüp ilçesinde ilk folklor oyunlarını başlatır. İlk bando çalışmalarını hayata geçirir.

Modern iletişim araçları ile Ürgüp halkını tanıştırmak amacıyla köy köy gezerek 16 mm'lik sinema makinesiyle gösterimler yapar. Konusu, kültür-sanat, tarım, hayvancılık ve gündelik yaşamı kolaylaştırıcı bilgileri içeren belgesel filmleri köylerin uygun alanlarında göstererek köylüyü bilgilendirmeye çalışır.

Ayrıca fotoğraf makineleri ve baskıda kullanılan sarf malzemelerini sağlar.

Saydam gösterimi için bir makine bir de jeneratör edinir. Böylece elektrik imkânı olmayan köylere bu hizmeti götürme imkânını da sağlamış olur.

Güzelgöz, sosyal ve kültürel etkinliklere öncülük etmenin yansıra yörenin ekonomik olarak kalkınması için de çalışmalarda bulunur. Çökek köylüsünün ürettiği üzümü yok pahasına satmaktadır.

Güzelgöz köylünün elindeki ürünü değerlendirebilmesi için köylüyü kooperatifçilik çalışmalarına yöneltir.

Güzelgöz, Kütüphane Müdürlüğü dışında on iki kurumda daha görev almaktadır. Başarıyla ve büyük bir şevkle yürütmekte olduğu bu görevler onu bölgesel kalkınma önderi haline getirmiştir.

Tüm bunlara karşın asli görevi olan kütüphane müdürlüğünü ihmal ettiği ve yürütmekte olduğu diğer görevlerinde şahsi çıkar sağladığı şikayetleri üzerine bir soruşturma açılır.

Soruşturmayı yürütmek için Ankara'dan müfettiş gelmiştir.

Güzelgöz bunca emeğinin ardından kendisi hakkında açılan bu soruşturma ile ilgili olarak yaptığı bunca hizmete karşın ortada bir politika olduğunu,

kıskançlık ve fesat olduğunu hiç düşünmediğini belirtmektedir (Baykurt, 2007).

Müfettiş yaptığı incelemeler sonucunda kütüphane çalışmalarını aksattığı ve görev aldığı diğer kurumların ödeneklerini çıkarı için kullandığı sonucuna varır. Yaşanan tüm olaylarda hep yanında olan yetkililerden destek bulabileceğini sanır ancak yanılır.

Güzelgöz soruşturma döneminde ve sonrasında yalnız bırakılır.

Teftiş sonucunda üç maaş indirilmesine karar verilmiştir.

Görüşmek amacına gittiği Nevşehir valisi Mehmet Bey, Güzelgöz'e onun adına emekliliğini istediğini söyler.

Güzelgöz'e 1972 de bir jubile düzenlenir. Bu jubileye resmi makamlar da dahil olmak üzere üniversiteden öğretim elemanları,

Ürgüplüer ve İstanbul'dan gelen konuklar da katılır. Görkemli geçen tören sonunda Güzelgöz yaptığı veda konuşması ile 28 yıllık kütüphanecilik görevine 50 yaşında veda eder.

Bir İstanbul ziyaretinde Millet Kütüphanesi'nde kendisi hakkında bu olumsuz raporu yazan müfettiş Şemim Bey'le karşılaşır.

Aralarında geçen konuşmada raporu olumsuz yazması için kendisine baskı yapıldığını söyler ancak tüm ısrarlarına rağmen Güzelgöz, kimin baskı yaptığının öğrenemez (Baykurt, 2007).

1993 yılında da dönemin kültür bakanı tarafından Türk ktphaneciliğine yaptığı hizmetlerden dolayı onur plaketi ile ödüllendirilir. 17 şubat 2005 tarihinde ise eşekli kütüphaneci 84 yaşında aramızdan ayrılır."

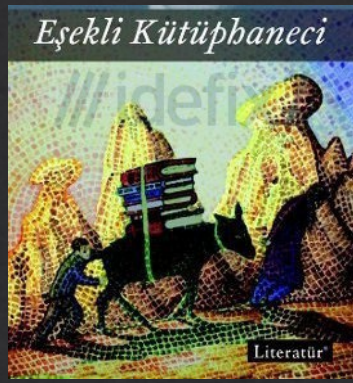
Tüm Kapadokya çok üzülür,
aralarında toplanırlar. Ürgüp'e
Eşekli Kütüphaneci Mustafa
Güzelgöz ve eşeğinin heykelini
dikerler.

1963 yılında Amerika'da bütün
dünya ülkelerinin yaratıcı
insanlarının yarıştığı bir yarışma
düzenlenir. Türkiye'nin de
yarışmaya aday bildirmesi
istenir. Yazı Devlet Planlama

Teşkilatına ulaşır. DPT yetkilileri
Güzelgöz'ün yaptığı çalışmaları
düşünerek yarışmaya onun
katılmasına karar verir...

Evrakların yarışma yetkililerine
ulaştırılmasından kısa bir süre
sonra Amerikan Haberler
Merkezi'nden 3 kişi incelemeler
yapmak üzere Ürgüp'e gelir.
Konuklar köyün muhtarını da
yanlarına alarak Güzelgöz'ü hiç
işe karıştırmadan incelemelere
başlarlar.

Köyde eŒeđin sırtında gitmekte olan kölüyü durdurup ona bir kitap uzatarak kitap okumasını isterler, kölü okumaya baŒlar. Daha sonra sırasıyla kölü kadınlara, yaŒlılara, gençlere kitap uzatırlar ve kimden uzattıkları kitabı okumasını isteseler hep olumlu sonuç alırlar. Bu rapora, inceleme esnasında çektikleri birbirinden ilginç ve güzel fotoğrafı da ekleyerek yarışma jürisine sunarlar.

Yarışma sonuçlanır
ve Türkiye birinci
olur. Güzelgöz,
“The Lane Bryant

Uluslararası İnsanlık Hizmetinde
Gönüllü Takdirnamesi”

nialır. Güzelgöz,

olanaksızlıklardan dolayı

gidemediği ödül töreninin

sonucunu kütüphanede görevi

başında iken gelen telefonla

öğrenir.

Telefondaki ses, Amerika'da
Dünya Ülkeleri Yaratıcılar
Birinciliğini aldığını bildirir.

Güzelgöz'e 1963 yılında
"Amerikan Barış Gönüllüleri
Derneği'nin insanlığa hizmet
ödülü" öldürülen ABD devlet
başkanı John Kennedy tarafından
verilir.

Amerikalı bir yardım kuruluğu
Ürgüp ve çevresinde yapılan
çalışmaları yakından takip eder
ve çalışmaları çok sempatik bulur.
Modern bir vasıtayla gezici
kütüphane çalışmaları
gerçekleşsin diye 1960 model
yeni bir cip hediye edilir. Hediye
edilen cip sayesinde ulaşımı ciple
rahat olabilecek köylere gidilir.
Aynı zamanda eşek, katır ve
atlarla yapılan gezici kütüphane
çalışmaları da devam eder.

Ürgüp seyyar kütüphanesinin 1972 yılında emekli olan eşekli kütüphanecisinin yaşam öyküsünü, yazar Fakir Baykurt, Eşekli Kütüphaneci adlı eserinde romanlaştırmıştır. Bir diğer çalışma, Aydın İleri ve Tayfun Talipoğlu'nun ortak çalışması olan kitaptır. İlk baskısı 2006 yılında yapılan Eşekle Gelen Aydınlık adlı bu çalışma,

Güzelgöz'le ilgili makalelere,
basında çıkan haberlere, köşe
yazılarına, karikatür ve zengin bir
fotoğraf içeriğine yer
vermektedir.

Girişimcilik ne biliyor musun?
Bulduğun yere yenilik
katmalısın.

Mutlaka adım atmalısın. Bu
sadece evinin önünü temizlemek
demek değildir.

Yaptığın iş olduğu yerde
sayıyorsa, sende bir eksiklik
vardır arkadaş.

İnsan var, dokunduđu yere
deđer katar; insan var,
dokunduđu yere deđer
kaybettirir.

Bakın Nevşehir'den ve bu
ülkeden nice müdür, amir, vali,
bürokrat, milletvekili, politikacı
geçti; binlercesinin adını kimse
hatırlamaz ama Mustafa
Güzelgöz ve eşeğinin heykeli
var...

Mustafa Amca'nın tüm gençlere
tanıtılması dileğimle... ?

Kaynaklar :

- Fakir Baykurt, Eşekli
Kütüphaneci, Literatür Yayıncılık
- Ahmet Şerif İzgören, Süpermen
Türk Olsaydı Pelerinini Annesi
Bağlardı, Elma Yayıncılık
- Aydın İleri ve Tayfun Talipoğlu,
Eşekle Gelen Aydınlık, Anfora
Yayıncılık

